

С. Г. Пушик

Літературний інститут ім. Максима Горького

ЛІТЕРАТУРНИЙ ІНСТИТУТ ім. Максима Горького – державний вищий навчальний заклад гуманітарного профілю для творчої молоді у Москві. Засн. 1932 з ініціативи [Максима Горького](#) на основі Вищого літ.-худож. інституту як Вечір. робітн. літ. університет, відкритий 1933, від 1936 – сучасна назва. Від 1942 форми навч. – стаціонарна очна та заочна, 1983 нагородж. орденом Дружби народів. Від 1992 підпорядк. Мін-ву освіти та науки, від 2014 – Мін-ву культури РФ. Інститут розміщено у колиш. міському особняку (пам'ятка архітектури 18 – поч. 19 ст.). 1812 тут у будинку свого дядька народився О. Герцен (1925 йому встановлено мемор. дошку, 1950 – пам'ятник у дворі). У 1840-х рр. у власника будинку Д. Свєрбєєва збирався літ. салон, який відвідували М. Гоголь, В. Белінський, П. Чаадаєв, Є. Баратинський, М. Щепкін та ін. Наприкінці 19 – поч. 20 ст. діяло «Видавництво братів Гранат». У 1920-х рр. працювали письменниц. організації; проводили літ. вечори, на яких виступали *В. Маяковський*, [О. Блок](#), [С. Єсенін](#). Приміщення описано у кн. «Былое и думы» О. Герцена, романі «Мастер и Маргарита» [М. Булгакова](#) під назвами «Дом Грибоедова», «Дом МАССОЛИТа». Тут у різний час проживали *А. Платонов*, *О. Мандельштам*, [Д. Андрєєв](#) (ім відкрито мемор. дошки). При Інституті діють дворічні Вищі літ. курси (від 1953, для чл. СП із негуманітар. вищою освітою), ВШ худож. перекладу, курси літ. майстерності, редакторів, коректорів, англ. мови. На очному (5 р. за спеціальностями «літ. творчість» і «переклад худож. літ-ри») та заоч. (6 р. за спеціальністю «літ. творчість») ф-тах навч. 680 студентів, працюють 13 д-рів н., 170 проф. Відділ. худож. перекладу готує перекладачів худож. літ-ри з англ., франц., нім., італ., іспан. та корей. мов. Підготовка студентів здійснюється за заг.-гуманітар. (із поглибленим вивченням російської мови та літературознавства) і твор. напрямками. Досвідчені літератори раз на тиждень проводять творчі семінари прози, поезії, драматургії, дит. літ-ри, літ. критики, худож. перекладу, нарису, публіцистики. Традиційно їх керівниками були відомі рад. письменники, зокрема Є.

Винокуров, В. Дементєв, [В. Іванов](#), [Є. Ісаєв](#), [Л. Леонов](#), [В. Лідін](#), *В. Луговської, Л. Озеров, Л. Ошанін, К. Паустовський, О. Рекемчук, М. Светлов, І. Сельвінський*; курси лекцій читали вчені [В. Асмус](#), С. Василькова, О. Власенко, В. Динник, *П. Таран-Зайченко, А. Тахо-Годі та ін.* Серед українців в Інституті навч. і пізніше працював Герой Радянського Союзу, командир партизан. з'єднання ім. С. Ковпака [П. Брайко](#) (репрес. за відмову дати компромат на С. Ковпака та П. Вершигору). Серед вихованців Інституту – укр. письменники [П. Воронько](#), [В. Ганущак](#), [Л. Костенко](#), *А. Мацевич, В. Мельник, І. Мельниченко, П. Мовчан, М. Негода, С. Пушик, М. Рудницький, Ю. Сердюк, Н. Стефурак.* За поезії та вільнодумство заарештовано і засуджено третьокурсника з Івано-Франківщини *Т. Мельничука*. Вищі літ. курси закінчили [Ю. Андрухович](#), [М. Гірник](#), [М. Клименко](#), [А. Крижанівський](#), *В. Рутківський, В. Сидоренко, Я. Стельмах, Л. Талалай, Б. Харчук, В. Чемерис, І. Чендей та ін.* Інститут видає від кін. 1980-х рр. щоріч. зб. наук. праць «Писатель и жизнь», серію кн. «Писатели о творчестве», колективні зб. прози студентів і слухачів «Начало», поет. альманах «Тверской бульвар, 25», від 1993 – монографії, зб. наук. праць, щорічник «Вестник Литературного института». При Інституті діють аспірантура, докторантура за спеціальностями «теорія літ-ри», «рос. мова», «рос. літ-ра». 2010 спільно з Італ. культур. центром у Москві засн. літ. премію «Радуга» для молодих літераторів із Росії та Італії. Інститут провів 2015 Міжнар. письменниц. форум «Літ. Євразія». Ректорами в повоєн. час були В. Пименов, О. Єгоров. Від 2014 в. о. ректора – О. Варламов.

Бібліографічний опис:

Літературний інститут ім. Максима Горького / С. Г. Пушик // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-55791>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).